

Notat

Borgerligt ombud og lønmodtageres ret til fravær fra arbejdet

13-01-2026

Resumé

Notatet beskriver Borgerrepræsentationens medlemmers ret til fravær fra arbejde efter kommunistyrelseslovens (KSL) § 16 b.

Sagsfremstilling

Medlemmer af Borgerrepræsentationen (BR) har pligt til at varetage hvervet i den funktionsperiode, de er valgt for. Hvervet er et personligt tillidshverv og pligten indebærer navnlig deltagelse i BR's møder samt møder i de relevante udvalg. Pligten består, medmindre der foreligger lovligt forfald, eller der meddeles fritagelse efter kommunalvalglovens regler.

De nedenfor oplyste regler beskriver BR-medlemmers lovfæstede ret til fravær fra arbejde i forbindelse med varetagelsen af hvervet. Retten til fravær fra arbejdet i forbindelse med varetagelse af hvervet sker med hjemmel i kommunistyrelseslovens § 16 b, hvorefter både privatansatte og offentligt ansatte lønmodtagere har ret til fravær for at deltage i de nedenfor oplyste aktiviteter. Bestemmelsen omfatter ikke selvstændige erhvervsdrivende. Bestemmelsen giver f.eks. heller ikke ret til, at et BR-medlem kan forlange, at en eksamen afholdes på et andet tidspunkt end et møde i det udvalg, medlemmet sidder i.

Retten til fravær omfatter deltagelse i:

- Møder i BR, økonomiudvalget, de stående udvalg, udvalg nedsat efter § 17, stk. 4 og 5, samt underudvalg hertil.
- Møder vedr. kommunale hverv, som BR-medlemmet er udpeget af BR til at varetage.
- Kurser, seminarer, konferencer, årsmøder og orienteringsmøder af betydning for det kommunale hverv, herunder arrangementer med et ikke uvæsentligt undervisningsindhold.
- Seminarer besluttet af BR for BR-medlemmer om kommunens årsbudget eller andre kommunale anliggender af overordnet betydning.
- Revisionsmøder vedrørende forelæggelse af beretninger

Retten til fravær omfatter ikke mødeforberedelse, besigtigelser, tilsynsforretninger, repræsentative opgaver, herunder indvielser, receptioner og borger- og orienteringsmøder. Endvidere er venskabsbybesøg, studieure og deltagelse i partigruppemøder eller partimøder ikke omfattet.

Hvis der ikke er truffet aftale med arbejdsgiveren om omlægning af arbejdet eller om vederlæggelse på trods af fraværet, må friheden ydes mod reduktion af løn. I tilknytning hertil indeholder KSL § 16 c og § 16 d bestemmelser, hvorefter lønmodtagere, som er medlemmer af BR, beskyttes mod afskedigelse begrundet i kommunalpolitisk arbejde.

Undtagelse til retten til fravær fra arbejde

Retten til fravær for BR-medlemmer gælder ikke, når afgørende hensyn til arbejdets varetagelse taler imod. Ved vurderingen tages højde for fraværets omfang og arbejdsgiverens mulighed for at erstatte den fraværende arbejdskraft. Dette gælder især for offentligt ansatte i kritiske funktioner, f.eks. inden for sundhedsvæsenet og brandvæsenet. Kun hvor hensynet til arbejdets udførelse vejer tungere end hensynet til varetagelsen af det kommunale hverv, kan undtagelsen anvendes. I den vurdering skal der lægges vægt på arbejdsgiverens mulighed for at erstatte arbejdsfunktionen, hvor især meget specialiserede arbejdsfunktioner kan være vanskelige at erstatte. Er det ikke muligt at finde en afløser eller tilrette arbejdets udførelse på en anden måde, vil det i sådanne særlige tilfælde derfor kunne være udelukket for lønmodtageren at kræve frihed. Der skal i hvert tilfælde foretages en konkret vurdering.

Det bemærkes, at borgmestre i kommuner med delt administrativ ledelse (som KK) har ikke ret til fravær efter § 16 b, stk. 1, da der er tale om heltidshverv, som også vederlags- og pensionsmæssigt behandles som sådanne.